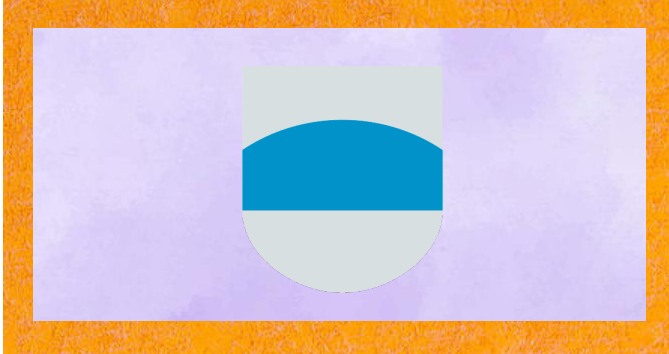

SIVISTYKSEN

toimialaohjelma
2022-2025

“

Lentelevi, liitelevi, päähän polven laskeuvi. Siihen laativi pesänsä, muni kultaista munansa: kuusi kultaista munoa, rautamunan seitsemännen.”

- Sotka Kalevalassa -

“

Vanha luomistaru kertoo, että seitsemäntenä päivänä, vähän ennen saunaan menoaan, Luoja oli niin hyvällä tuulella, että sanoi: taidanpa tässä vielä luoda Sotkamon. Ja niinhän se loi ja onnistui aivan erinomaisesti”

- Veikko Huovinen -

KULTAMUNIEN KOTIPESÄ

SOTKAMON VISIO

Kasvavan Sotkamon
menestystarina

SOTKAMON TOIMINTA-AJATUS

Yhdessä rohkeasti
eteenpäin

KÄRJET

Hyvinvointi edellä
huomiseen

Elinvoiman vastuullinen
vahvistaminen

Sujuvan saavutettavuuden
Sotkamo

ARVOT

Kaukoviisaus

Vastuullisuus

Lapsiystävällisyys

1

HYVINVOINTI EDELLÄ HUOMISEEN

1.1

Toteutamme lasten ja nuorten oikeuksia.

Teemme lapsivaikutusten arviointia jatkumona kaikessa lapsia ja nuoria koskevassa päätöksenteossa ja heitä koskevissa asioissa.

Kaikilla lapsilla ja nuorilla on elämää ja kasvua tukeva mielekäs harrastus.

Kehitämme lasten ja nuorten osallisuutta toiminnan ja oppimisen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Huomioimme yhdenvertaisuuden ja erityisesti heikoimmassa asemassa olevat lapset ja nuoret.

Työskentelemme aktiivisesti nuorisovaltuuston ja oppilaskuntien kanssa.

Olemme aktiivisesti luomassa kunnan yhteistä toimintamallia lapsivaikutusten arviointiin ja huolehdimme sen käyttöönot-

tamisesta sivistyksen toimialan kaikissa yksiköissä. Osallistumme koulutuksiin lapsen oikeuksista.

Työskentelemme Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaisesti. Päivitämme sivistyksen toimialan yksiköiden toimintasuunnitelmat lapsen oikeuksien näkökulmasta.

Kehitämme harrastamisen mahdollisuuksia niin, että kaikilla lapsilla ja nuorilla olisi vähintään yksi mielekäs harrastus. Parannamme harrastusten saavutettavuutta ja tarjontaa yhdessä kolmannen sektorin kanssa.

1.2

Takaamme turvalliset kasvu- ja kehitysympäristöt erinomaisella koulupolulla varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Investointi lapsiin ja nuoriin

riin on investointi tulevaisuuteen.

Sivistyksen toimiala kokonaisuudessaan tukee erinomaista koulupolkua varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle omalla osaamisellaan.

Toteutamme kiinteistöjen turvallisuuden ja terveellisuuden tarkastukset määräajoissa. Olemme mukana suunnittelemassa tulevaisuuden tarpeita vastaavia fyysisiä ympäristöjä.

Kehitämme toimintakulttuuria ja oppimisympäristöjä sekä pedagogiikkaa vastaamaan tulevaisuuden tarpeita.

Osaavaa henkilöstöä on tarvittava määrä toteuttamaan laadukkaat palvelut.

1.3

Panostamme kaikenikäisten terveyteen ja hyvinvointiin, niin fyysiseen, henkiseen kuin sosiaaliin.

Tarjoamme monipuolisia liikuntamahdollisuuksia ja tuemme kolmannen sektorin toimintaa.

Kasvatamme lapsia ja nuoria tunne- ja vuorovaikutustaitoihin. Mahdollistamme tasapainoisen kasvun ja kehityksen.

Kehitämme monialaista yhteistyötä yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

Luomme mahdollisuuksia aikuisten yhteisöllisyydelle ja vuorovaikutustaitojen kehittymiselle.

Rakennamme uusia toimintamalleja seniorien ja ikääntyvien toimintaan ("Etsivä seniorityö").

1.4

Edistämme vahvasti mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen.

Toteutamme laadukasta esi- ja perusopetusta.

Varmistamme, että oppilaat saavuttavat riittävät valmiudet jatko-opintoihin.

Monipuoliset oppimisen kanavat ja menetelmät mahdollistavat elinikäisen oppimisen.

Tarjoamme toisen asteen ja korkea-asteen opiskelijoille harjoittelu- ja oppimisympäristöjä.

Vahvistamme vapaan sivistystyön toimintaa.

1.5

Toteutamme laadukasta ennaltaehkäisevää työtä toiminnoissamme.

Edistämme kuntalaisten hyvinvointia. Järjestämme varhaista tukea yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

Kehitämme oppimisen tukea varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella.

Toteutamme ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaa.

Kohdennamme nuorille suunnattuja palveluita enemmän myös loma- ja vapaa-ajolle.

1.6

Edistämme joustavaa opiskelun ja urheilun yhdistämistä mm. urheiluakatemiatoiminnan kautta sekä edistämme kouluttautumisen mahdollisuuksia.

Lukio-opintojen suorittaminen on mahdollista ympärivuotisesti.

Kehitämme ja laajennamme urheiluakatemiatoimintaa. Aloitamme urheiluyläkoulutoiminnan Sotkamossa. Kehitämme urheiluyläkoulutoimintaa urheiluakatemian toiminta-alueella.

Syvennämme yhteistyötä korkeakoulujen kanssa opintomahdollisuuksien luomisessa.

1.7

Kasvatamme ja kasvamme kansainvälisyyteen.

Laadimme kansainvälisyysuunnitelman.

Luomme yhteistyöverkostoja ja teemme sopimuksia toisen asteen ja korkea-asteen oppilaistosten kanssa.

Haemme mukaan kansainvälisiin hankkeisiin.

Edistämme ystävyysskuntatointa.

Huomioimme toiminnassa vieraskieliset ja monikulttuuriset henkilöt.

1.8

Teemme Sotkamosta kaikista halutuimman elämissen, yrittämisen ja lomailun ympäristön.

Sivistyksen toimialan palvelut vastaavat ihmisten tarpeita ja toiveita.

Tuomme aktiivisesti ja monikanavaisesti esille niitä asioita, jotka ovat kunnassamme hyvin.

1.9

Edistämme kohdennetuilla työllisyyspalveluilla työnhakijoiden työllistymistä, osaamisen kehittämistä, toiminta- ja työkykyä.

Toteutamme hyvää ja vastuullista henkilöstöpolitiikkaa.

Mahdollistamme työkokeiluja ja muita työllistymisen keinoja toimialalla.

Kehitämme edelleen toimintatapoja henkilöstön yhdenvertaiseen, vastuulliseen ja avoimeen kohtaamiseen.

Toteutamme yhdessä työterveyshuollon kanssa henkilöstökykselyn joka toinen vuosi.

1.10

Kasvatamme verkostoyhteistyöllä kolmannen sektorin roolia.

Toimimme yhdessä yhdistyksien ja seurojen kanssa.

Kehitämme verkostotyötä Sotkamossa.

Toimialalla myönnetty toiminta-avustukset edistävät toimialaohjelman toteutumista.

Osallistumme hanketoimintaan.

2

ELINVOIMAN VASTUULLINEN VAHVISTAMINEN

2.1

Olemme luotettava ja vastuullinen yhteistyökumppani.

Kuulemme asianosaisia valmistelun aikana. Valmistelu on avointa, tasapuolista ja läpinäkyvää.

Laadimme edelleen sopimukset aikataulussa ja noudatamme niitä.

Sivistyksen toimiala on hyvä kumppani erilaisten tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämisessä.

Teemme yhteistyötä viestinnässä, markkinoinnissa ja toiminnan suunnittelussa matkailualan kanssa. Olemme aktiivisesti kehittämässä matkailualueen olosuhteita yhdessä teknisen toimialan kanssa.

Viestimme tapahtumista ja arjen onnistumisista kuntalaisille ja ulkopuolisille.

2.2

Lisäämme Sotkamon vetovoimaa kansallisesti ja kansainvälisesti tunnettuna ympärivuotisena matkailualueena ja vahvistamme Vuokatti-brändin tunnettavuutta.

Alueen erityisiä vahvuuksia ovat perhe-, lumi-, liikunta-, elämys-, hyvinvointi- ja luontomatkailu.

Kehitämme valmennusyhteistyötä Vuokatti-Ruka -urheilukatemian toiminta-alueella. Vahvistamme edelleen kansainvälistä valmennustoimintaa.

2.3

Edistämme ekosysteemien syntymistä ja kehittymistä Sotkamon viidessä vahvassa ämmässä matkailu,

malmit, marjat, maa- ja metsätalous sekä liikunta- ja urheilutoiminnassa.

Mahdollistamme jo olemassa olevien esim. metallialan kasvun sekä uusien toimialojen Sotkamoon kuten elokuvateollisuus.

Lisäämme yhteistyötä alueen elinkeinojen ja koulujen välillä, jotta saamme lisää tietoa kotiseudun työllistymismahdollisuuksista.

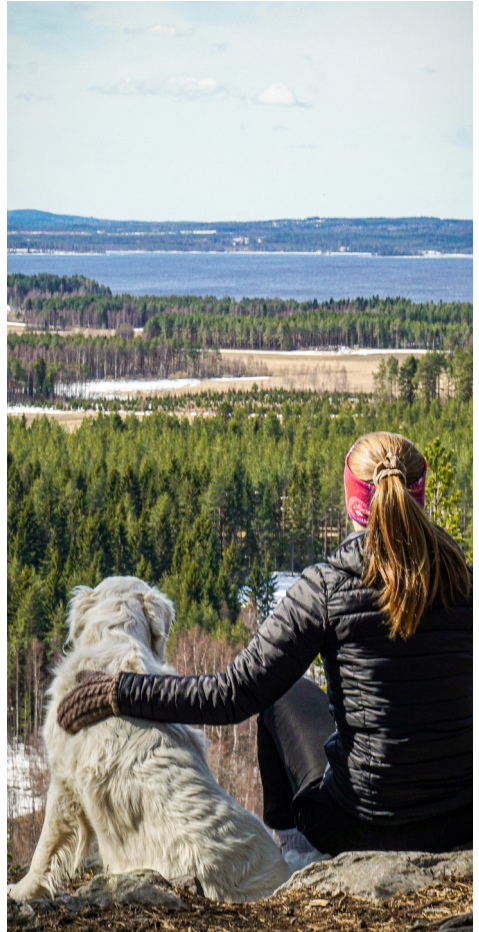
Edistämme elokuva-alan koulutusten kehittämistä yhteistyössä Kainuun ammattiopiston ja Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa.

Mahdollistamme oppilaitostemme ja alueen liikuntaseurojen toiminnan kasvua kansallisessa ja kansainvälisessä urheilutoiminnassa.

Teemme vahvaa yhteistyötä kulttuurin ja taiteen toimijoiden kanssa.

Nostamme esiin taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksia.

Kulttuurikasvatusohjelma hyväksytään sivistystoimen lautakunnassa ja se otetaan käyttöön 1.8.2022.

2.4

Vahvistamme kulttuuritoimintaa sen eri ulottuvuuksissa.

Sivistyksen toimialaohjelma

Järjestämme edelleen lasten taiteenperusopetusta.

Kartoitamme aikuisten taiteen perusopetuksen tarpeen Sotkamossa.

Tuomme esille taiteen ja kulttuurin bisnesmahdollisuuksia.

Kehitämme kuntien välistä kulttuuriyhteistyötä.

vaihtajille.

Järjestämme rekrytointitilaisuuksia niiden ammattiryhmien osalta, joissa on ollut tai on nähtävissä työvoimapulaa.

2.6

Edistämme alueen innovointikykyä sekä uusien innovaatioiden ja toimialojen syntymistä yliopisto- ja tutkimustyön sekä korkeakoulu- ja yritys yhteistyön kautta.

Vahvistamme edelleen yliopisto- ja korkeakoulu yhteistyötä sekä yhteistyötä yritysten kanssa.

2.7

Mahdollistamme alueen elinvoimaa edistäviä kaava-, infra- ja toimitilaratkaisuja.

Järjestämme työllisyyttä edistäviä ja ammatillista osaamista täydentäviä kursseja ja koulutuksia.

Tarjoamme työharjoittelupaikkoja toisen asteen, korkea-asteen opiskelijoille ja ammatin

Lapsiystävällinen kunta -toimenpiteet huomioidaan kaava-, infra- ja toimitilaratkaisuissa.

2.8

Mahdollistamme kylillä asumista uusilla malleilla ja huomioimme yhdenvertaisuutta keskustassa ja kylillä.

Järjestämme vapaa-aikapalveluita sekä harrastusmahdollisuuksia koko kunnan alueella yhdessä kyläyhdistysten kanssa.

Kartoitamme (kiertävän) avoimen varhaiskasvatuksen järjestämisen tarpeita.

2.9

Teemme ratkaisuja, jotka yhdistävät kunnan keskuksitaajamat.

Olemme kumppanina muiden toimijoiden kanssa järjestämässä toimintaa molempien taajamien asukkailla yhteisöllisyyden ja osallistamisen kehittämiseksi.

2.10

Suosimme uusiutuvaan energiaan perustuvia energiamuotoja ja hiiltä sitovia ratkaisuja.

Käsitlemme ekologisen kestävyyden esimerkkejä osana opetusta.

2.11

Kannustamme kestävään kehitykseen ja kiertotalouteen. Huomioimme YK:n kestävän kehityksen.

Ekologinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävä kehitys huomioidaan toiminnassa.

Hankintoja tehdään ekologisesti. Kierrätys on osa kasvatusta ja koulutusta.

Lukuvuosittain nostetaan YK:n kestävän kehityksen periaatteista yksi oppimisen teema.

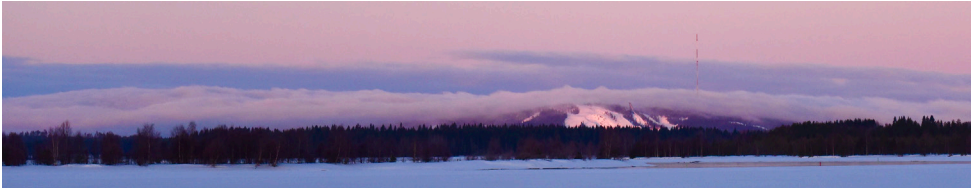
Järjestämme myös etäkoulutuksia ja pidämme etäkokouksia.

3

SUJUVAN SAAVUTETTAVUUDEN SOTKAMO

3.1

Terävöitämme edunvalvontaa.

Kokoamme tietoa työntekijöiltä ja kuntalaisilta saavutettavuuden haasteista.

Välitämme tiedon edunvalvon-
nasta vastaaville tahoille.

3.2

**Hyödynnämme digitalisaa-
tion mahdollisuuksia sekä
teemme yhteistyötä lii-
kenne- ja tietoliikenneyh-
teyksien kehittämiseksi ja
varmistamiseksi.**

Olemme edelläkävijöitä erilais-
ten digitaalisten välineiden ja
alustojen käyttäjinä.

Huolehdimme edelleen digitai-
tojen opettamisesta ja niiden
osaamisen vahvistamisesta.

3.3

**Huolehdimme tarpeellis-
ta lähipalveluista ja niihin
liittyvistä investoinneista.
Kehitämme palvelupolkuja
toimiviksi ja palveluja hy-
vin saavutettaviksi yhteis-
työssä hyvinvointialueen
kanssa.**

Toteutamme palveluita kun-
nassa valittujen painopisteiden
mukaan (liikunta, urheilun ja
opiskelun yhteensovittaminen,
kulttuuri, vapaa-aikapalvelut).

Huomioimme palveluita suun-
niteltaessa erilaiset palvelun

Sivistyksen toimialaohjelma

käyttäjät (mm. erilaiset kieli- ja kulttuuritaustat).

Kehitämme heikoimmassa asemassa olevien palveluita yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

3.4

Lisäämme kuntalaisten tietoisuutta päätöksenteosta ja käytämme viestinnässä eri kanavia.

Osallistamme kuntalaisia eri tavoin. Kutsumme nuorisovaltuuston ja oppilaskunnat mukaan vaikuttamaan.

Varmistamme lasten ja nuorten osallisuuden ja kuulemme heitä valmistelun aikana.

Vahvistamme eri-ikäisten aikuisten osallistumista ja kuulemme heitä valmistelun aikana.

3.5

Otamme käyttöön osallistavan budjetoinnin.

Laadimme sivistyksen toimialalle toimintaohjeen osallistavasta budjetoinnista.

3.6

Edistämme asuntojen saatavuutta, jotta Sotkamo säilyy vetovoimaisena, sujuvan arjen asuinpaikkana. Kehitämme Sotkamo-Kajaani työssäkäyntialueen sujuvaa liikennöintiä.

Selvitämme lyhytaikaisten sijaintien ja opiskelijoiden asumismahdollisuuksia yritysyhteistyön tai vastaavan järjestelyn avulla.

Huolehdimme julkisten liikenteen jatkoyhteyksien toteutumisesta Sotkamoon.

Kehitämme koululiikenteen hyödynnettävyyttä kuntalaisten julkisen liikenteen runkona.

Lisätietoja:

**Sotkamon sivistysjohtaja
Merja OJALAMMI**

**Puh. +358 44 750 2125 | merja.ojalammi@sotkamo.fi
Markkinatie 1 | 88600 SOTKAMO**